

UMEÅ UNIVERSITET

POLICY FÖR DJURFÖRSÖK INOM FORSKNING

Typ av dokument:	Policy
Datum:	2019-12-17
Dnr:	FS 1.1-2329-19
Beslutad av:	Rektor
Giltighetstid:	2020-01-01 och tillsvidare
Område:	Forskning
Ansvarig förvaltningsenhet:	Planeringsenheten
Ersätter dokument:	Nytt dokument

UMEÅ UNIVERSITET

Innehåll

Policy för djurförsök inom forskning	1
1. Beskrivning.....	3
2. Bakgrund	3
3. Policy	3
3.1. Alla djurförsök måste genomgå etisk prövning innan dessa får utföras	3
3.2. Försöksdjursverksamheten utgår från principerna för 3R.....	4
3.3. All personal som arbetar med djur ska utbildas i försöksdjursvetenskap	4
3.4. Umeå universitet.....	4

UMEÅ UNIVERSITET

1. Beskrivning

Policy för djurförsök vid forskning vid Umeå universitet syftar till att ange vad som gäller inom området i fråga om etik och inom ramen för gällande regelverk och lagstiftning.

2. Bakgrund

Djur i forskningen

Användning av djur i forskning är en fråga som engagerar många och är en viktig forskningsetisk fråga. Djurförsök används i vetenskapligt syfte, främst inom medicinsk och naturvetenskaplig forskning. Vid Umeå universitet bedrivs forskning inom ett flertal ämnes- och forskningsområden, bl.a. sjukdomsområden som diabetes, infektionssjukdomar, neurologiska sjukdomar och cancer. Det bedrivs även projekt som belyser hur vi hanterar vår miljö/natur och hur det påverkar djurlivet. Många projekt kan genomföras på mikrober, insekter och odlade celler, men för att fullt ut förstå fysiologiska tillstånd, hur sjukdomar och miljöförändringar drabbar hela organismen krävs i vissa fall studier på djur.

All användning av djur för vetenskapliga ändamål och undervisning vid Umeå universitet ska utföras på sådant sätt att djuren inte utsätts för onödigt lidande, samt ska ha bästa möjliga miljö och omhändertagande med djurens hälsa och välbefinnande i fokus.

I följande styrdokument har hållbarhetsperspektivet integrerats. På grund av dokumentets innehåll och natur har student-, arbetsmiljö-, samverkans-, internationaliserings- och tillgänglighetsperspektivet inte integrerats. Styrdokumentet bedöms inte få några konsekvenser för jämställdheten vid Umeå universitet.

3. Policy

3.1. Alla djurförsök måste genomgå etisk prövning innan dessa får utföras

Djurförsök är en verksamhet som är strikt reglerad och som lyder under svenska lagar och Sverige har sedan 2013 införlivat det senaste EU-direktivet om lagar om djurskydd i svensk lagstiftning. I Sverige ska alla djurförsök godkännas av en djurförsöksetisk nämnd (i Umeå placerad vid Hovrätten för Övre Norrland) innan försöken får utföras. Djurförsök får bara användas när inga alternativa metoder finns tillgängliga. I den djurförsöksetiska nämnden sitter en hovrättsdomare, forskarrepresentanter och lekmän och deras uppgift är att väga påverkan på djuren mot nytta av forskningen. Innan en etisk ansökan kan behandlas i den djurförsöksetiska nämnden ska den genomlysas av personer med mycket goda kunskaper om försöksdjursverksamhet och de gällande förutsättningarna för att utföra djurförsök vid försöksdjursanläggningen vid Umeå universitet.

UMEÅ UNIVERSITET

3.2. Försöksdjursverksamheten utgår från principerna för 3R

Det är önskvärt att minimera antalet försöksdjur och enskilda djurs lidande, därför följer planering och genomförande av djurförsök den s.k. 3R-principen¹ (Reduce, Refine, Replace).

Det innebär att:

- Använda så få djur som möjligt ska användas av den mest lämpliga arten, som ändå ger statistiskt säkra resultat (Reduce).
- Optimera djurens livsförhållanden inklusive närmiljö i burar (hållande), samt minimera stress, obehag och smärta i samband med försöken (Refine).
- Följa utvecklingen av nya analysmetoder, tekniker och plattformar i syfte att ersätta djurförsök med djurfria modeller (Replace).

3.3. All personal som arbetar med djur ska utbildas i försöksdjursvetenskap

All personal (det vill säga både teknisk/administrativ personal och lärare/forskare) som arbetar med försöksdjur och bedriver djurförsök ska enligt lag ha genomgått utbildning i försöksdjursvetenskap innan de får utföra djurförsök. I utbildningen ingår gällande lagstiftning, etik, djurhållning samt praktisk och teoretisk kunskap om den art och de moment som är aktuella i det försök som avses.

3.4. Umeå universitet

- All kommunikation om djurförsök ska genomsyras av öppenhet och faktabaserat bemötande. Information om djurförsök vid Umeå universitet finns presenterad på hemsidan.
- Universitetet bör alltid besvara remisser när man är remissinstans i försöksdjursfrågor.
- Universitetet eftersträvar att ha representanter i alla svenska instanser (kommittéer, utskott, expertgrupper osv.) som rör försöksdjursverksamhet.
- Vid nationella och internationella samarbeten där djurförsök ingår eftersträvas lika höga etiska krav på forskningen som Umeå universitet tillämpar.
- Denna djurförsökspolicy ska säkerställa att djurförsöken och djurens situation förbättras i takt med utvecklingen, så att djurförsök genomförs med högsta möjliga kompetens relativt de kunskaper som föreligger runt optimal hantering av försöksdjur. Policyn ses över årligen och uppdateras vid behov på förslag av en arbetsgrupp som ingår i Djurskyddsorganet vid Umeå universitet, inför nytt beslut av rektor.²

¹ 3R-principen genomsyrar både svensk och europeisk lagstiftning som handlar om djurförsök. Europaparlamentets och rådets försöksdjursdirektiv (2010/63/EU) har införlivats i den svenska lagstiftningen. Det innebär att alla som arbetar med försöksdjur ska tillämpa 3R-principen i sitt arbete (Källa Jordbruksverket).

² Djurskyddsorganet vid Umeå universitet (DO) organisation, sammansättning samt uppdrag regleras i Instruktion för Enheten för komparativ biologi (UCCB) (FS 1.1-1063-19)